

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
k vládnemu návrhu ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č.460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov

(tlač 270)

Vládny návrh ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

V čl. I sa vkladajú nové body 1 až 4, ktoré znejú:

„1. V čl. 39 odsek 3 znie:

„(3) Po dosiahnutí ustanovenej doby účasti na systéme primeraného hmotného zabezpečenia v starobe má osoba, ktorá dosiahla ustanovený vek, nárok na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Zo systému primeraného hmotného zabezpečenia v starobe možno zabezpečiť aj osobu, ktorá po dosiahnutí ustanovenej doby účasti na tomto systéme dosiahla ustanovený počet odpracovaných rokov.“.

2. V čl. 39 sa za odsek 3 vkladajú nové odseky 4 a 5, ktoré znejú:

„(4) Nemožnosť vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu dlhodobej starostlivosti o dieťa počas zákonom ustanovenej doby po jeho narodení nesmie mať negatívny vplyv na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

(5) Každý má právo rozhodnúť, že časť uhradenej dane alebo časť uhradenej platby spojenej s účasťou na systéme primeraného hmotného zabezpečenia v starobe, bude poskytnutá osobe, ktorá ho vychovala a ktorej je poskytované hmotné zabezpečenie v starobe. Výkon práva podľa prvej vety nesmie mať negatívny vplyv na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.“.

Doterajšie odseky 4 a 5 sa označujú ako odseky 6 a 7.

3. V čl. 39 ods. 7 sa slová „1 až 4“ nahrádzajú slovami „1 až 6“.

4. Za čl. 55 sa vkladá čl. 55a, ktorý znie:

„Čl. 55a

Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Na podporu cieľov podľa predchádzajúcej vety ústavný zákon upravuje pravidlá rozpočtovej zodpovednosti, pravidlá rozpočtovej transparentnosti a pôsobnosť Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.“.

Nasledujúce body sa primerane prečíslujú.

Účinnosť čl. I bodov 1 až 3 sa navrhuje 1. januára 2023, čo sa primerane premietne do ustanovenia o účinnosti ústavného zákona (čl. II).

Odôvodnenie:

V čl. 39 sa navrhuje zmena odseku 3 a doplnenie nových odsekov 4 až 5, upravujúcich a meniacich základné ustanovenia vo vzťahu k starobnému dôchodkovému systému.

V novom odseku 3 sa navrhuje ustanoviť podmienku vzniku nároku na starobný dôchodok vo väzbe na dve skutočnosti – dobu účasti a vek. Zároveň sa explicitne umožňuje poskytovať zo systému primeraného hmotného zabezpečenia v starobe zabezpečenie aj osobe, ktorá popri dobe účasti odpracovala určitý počet rokov. Spôsob realizácie tohto zabezpečenia ustanoví zákon, pričom môže ísť aj o plnenie, ktoré je dnes známe ako tzv. predčasný starobný dôchodok.

Vo vzťahu k podmienke doby účasti sa podľa odseku 7 (podrobnosti ustanoví zákon) naďalej umožňuje zákonnou úpravou ustanoviť nielen to, aké obdobie do nej spadá, a to vrátane úpravy formou právnej fikcie, ale aj dodatočné podmienky na určitú kvalitu doby účasti, napríklad splnenie povinností spojených s úhradou povinnej platby.

Ustanovenie odseku 4 je osobitným ustanovením vo vzťahu k vzniku nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Navrhovaná úprava má zamedziť negatívne premietnutiu sa zákonom ustanovenej dlhodobej starostlivosti o dieťa do nároku na primerané hmotné zabezpečenie v starobe. Inými slovami, predpokladá sa zavedenie takého spôsobu výpočtu starobných dôchodkov, ktorý nebude znevýhodňovať rodičov, ktorí čerpali materskú, otcovskú a rodičovskú dovolenku, a tým bude kompenzovať aj zrovnoprávnenie tzv. veku odchodu do dôchodku mužov a žien. Dobu takto „kompenzovanej“ starostlivosti ustanoví zákon, pričom by malo ísť o dobu v trvaní do troch rokov veku dieťaťa, čo je „základná“ doba poskytovania rodičovského príspevku.

Princíp rodinnej medzigeneračnej solidarity sa navrhuje v odseku 5 vyjadriť v ustanovení nároku na tzv. rodičovský bonus. Nárok je viazaný na splnenie troch podmienok – (i) rozhodnutie dieťaťa vyjadrujúce vôľu takýmto spôsobom časť sumy „asignovať“ na tento účel, (ii) poskytovanie starobného dôchodku prijímateľovi tejto sumy a (iii) skutočnosť, že prijímateľa platiteľa (dieťa) vychoval. Podstata vyjadrenia „časť uhradenej dane alebo časť uhradenej platby spojenej s účasťou na systéme primeraného hmotného zabezpečenia v starobe“ má vyjadriť úmysel „asignovať“ časť sumy, ktorá sa z titulu daňovej alebo odvodovej povinnosti platí z príjmu dieťaťa. Zákazom negatívneho vplyvu na hmotné zabezpečenie v starobe sa vyjadruje to, že fakt „asignácie“ časti dane alebo odvodu sa nebude posudzovať ako daň alebo odvod zaplatený v nižšej sume ale bude sa posudzovať ako zaplatený v plnej sume, v sume pred „asignáciou“.

V nadväznosti na ustanovenie čl. 55 ods. 1 sa navrhuje zakotvenie princípu dlhodobej udržateľnosti hospodárenia štátu, ako aj princípu transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov. Štát, ktorého hospodárenie nie je dlhodobo udržateľné, nebude môcť v budúcnosti riadne zabezpečiť predovšetkým ochranu tých základných práv, ktoré sú od verejných financií závislé. To sa týka v prvom rade sociálnych

práv. Je preto žiaduce zdôrazniť tieto princípy priamo v ústave. Súčasne sa odkazuje na už existujúci ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, ktorý túto problematiku bližšie upravuje. Výslovným odkazom na tento ústavný zákon sa len zvýrazní takmer desaťročné platný fakt, že tento ústavný zákon je súčasťou nášho ústavného poriadku. Zároveň to prispeje k lepšej prehľadnosti a konzistentnosti ústavného poriadku. Na ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. sa Národná rada Slovenskej republiky uzniesla v súlade s generálnou blanketou obsiahnutou v čl. 86 písm. a), na základe ktorej sa ústavodarca uzniesol aj na ústavnom zákone č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov alebo na ústavnom zákone č. 397/2004 Z. z. o spolupráci Národnej rady Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky v záležitostiach Európskej únie.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

k vládnemu návrhu ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č.460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov

(tlač 270)

Meno a priezvisko

1. PETRA JANŠELOVÁ
2. MILOŠ SVRČEK
3. LUDOVIT GOGA
4. PETER PĚCULSKÝ
5. IGOR KAŠPER
6. OLEG GRENDEL
7. JĀN KERÁK
8. RAGNAR JILKA
9. Martina Šofranko
10. RADOVAN MARCINIČ
11. JĀRAJ BYMELI
12. IGOR MUS
13. Martina Brysudová

Podpis

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Monika PETERU
15. Zuzana Knejlik
16. ADRIANA PČOLINSEKÁ
17. JOSEF HLIVKA
18. EVA HUDELOVÁ
19. JOSEF KLUŠO
20. Milan Větrný
21. PETER DOBES
22. ZITA PLEŠTINSKÁ

A series of seven handwritten signatures in blue ink, each written on a set of three horizontal dotted lines. The signatures are highly stylized and cursive. From top to bottom, they correspond to the names in the list on the left: Monika PETERU, Zuzana Knejlik, ADRIANA PČOLINSEKÁ, JOSEF HLIVKA, EVA HUDELOVÁ, JOSEF KLUŠO, and PETER DOBES. The signature for ZITA PLEŠTINSKÁ is not present on the page.